
Saksnr: 2020/73656-1
Saksbehandlar Sissel Øverdal
Dato: 07.10.2020

Til: Yrkesopplæringsnemnda
Hovudutval for opplæring og kompetanse
Fylkesutvalet
Fylkestinget

Frå: Fylkesrådmannen

Pilotprosjektet Bømlo løypemelding 2020

Bakgrunn

Fylkestinget fatta i oktober 2016 (sak 72/16) vedtak om å greie ut eit pilotprosjekt på Bømlo som skal styrkje samarbeidet mellom næringsliv og skule slik at opplæring som krev kostbare investeringar i verkstader og bygg innan yrkesfag kan gjennomførast ute i bedrift. Frå vedtak vart fatta i fylkestinget i 2016 vart det satt i gang eit arbeid med å utforme oppdragsspesifikasjon.

Prosjektorganisasjonen blei endeleg sett i januar 2018, og prosjektplan blei handsama i fylkesutvalet i mai 2018 (sak 186/2018). Pilotprosjektet arbeidde heile 2018 med ei brei kartlegging av skulane på Bømlo i dag, og for å finne ut korleis styrke samarbeidet skule og arbeidsliv. Både arbeidsliv og lokale vidaregåande skule har vore sterkt involvert, men også kommune, grunnskular og skuleeigar i fylket. Dette er dokumentert i forstudierapporten for pilotprosjektet som peikar på dei utfordringane me ønskjer å adressere i piloten, frå 2019 - 2024. Denne rapporten vart presentert i løypemeldinga i januar 2019.

Nokre av dei viktigaste fokusområda som skulen skal arbeide særskilt med, er lista opp under.

- Betre rekruttering til fagarbeidaryrket
- Heilskapleg oppfølging av elev frå VG1 fram til fagbrev
- Betre samarbeid skule og arbeidsliv - Det må etablerast møteplassar
- Grunnleggjande basisopplæring må gå føre seg i skule
- Auka involvering av bedrift i praksisopplæringa - Arbeidslivet må komme tettare på skulen, og gjerne inn i skulen og gje gjesteforelesingar og motivasjonsforedrag
- Betre styring av praksisopplæring - behov for digitalt planleggings- og styringsverktøy
- Auke grad av hospitering av lærarar
- Utnytte fleire arena for praksisopplæring enn i dag - teknologisenter, katapultsenter, testsenter, osv.
- Legge til rette for eit godt læringsmiljø på alle arenaer

Skule samlokalisert med næringslivet

12. juni 2019 vedtok eit einstemmig fylkesting at framtidig lokalisering av verkstader til TIP, elektro og naturbruk blir i nybygget til UNITECH på Rubbestadneset, om lag ei mil frå Bømlo vgs. På nye Bømlo vidaregåande skule skal det vere følgjande lokasjonar:

Hovudbygg (Leite) Studiespesialiserande har all si undervisning her. Yrkesfag har fellesfag ved denne lokasjonen.

Opplæringscenter for havrommet (Rubbestadneset), i den maritime industriklynga på Rubbestadneset: Basis opplæringsstasjonar - for grunnleggjande basisopplæring i programfag Undervisningsrom for teoriundervisning i programfaga tett på

Begge lokasjonane vil tilby eit felles, utviklande kompetansemiljø for vidaregåande opplæring, og leggje til rette for at elevar opplever samhald med klassekameratar, og utviklar sosial kompetanse. I tillegg vil det vere spesialiserte opplæringsstasjonar i bedrift. Her er det sentralt å utnytte den infrastrukturen som allereie finst i bedriftene lokalt, og la elevar få opplæring i denne - i langt større grad enn i dag. Skulen og arbeidslivet må bli samde om kva som fungerer, case-by-case. Primært er det snakk om opplæring for Vg2/Vg3-elevar, då arbeidslivet har påpeikt at Vg1-elevar må få grunnleggjande basisopplæring i skule før dei kjem ut i bedrift.

Spesialiserte opplæringsstasjonar vil ein i hovudsak finne i den maritime industriklynga i Rubbestadneset, ved Bremnes Seashore sitt hovudkontor i Øklandsvågen, og på fiskerihamna i Langevåg. Her vil ein få: Demonstrasjon av korleis utstyr verkar for ein heil klasse, nokre timar Prøve ut spesialutstyr for elevar i grupper; Demonstrasjon av ulike operasjonar for elevar i gruppe/klasse.

For helse- og oppvekstfag vil ein nytte lokale helseinstitusjonar, grunnskule og barnehagar for tilsvarande opplæring på spesialiserte opplæringsstasjonar i bedrift. Det lokale arbeidslivet ønskjer også at elevar frå studiespesialisering i langt større grad kjem ut i arbeidslivet og får praksis og opplæring i spesialiserte opplæringsstasjonar, for å bli kjende med ulike yrker det er behov for lokalt.

Status hausten 2020

Status for pilotprosjektet hausten 2020 er at ein er i ferd med å gå inn i gjennomføringsfasen av prosjektet, og vil gjennomføre tiltak i tråd med prosjektplanen for denne fasen. Det er utarbeidd ein hovudleveranse og åtte prosjektleveransar som arbeidet i pilotprosjektet no konsentrerer seg om.

HL	Det er utarbeida og pilotert ein opplæringsmodell (Bømlo-modellen) basert på tett samarbeid skule - arbeidsliv
	Prosjektleveransar
L1	Det er implementert tiltak i skulen som sikrar heilskapleg oppfølging av elev fram til fagbrev
L2	Det er gjennomført programfagprosjekt som styrkjer samarbeid skule - arbeidsliv i tråd med Bømlo-modellen
L3	Det er gjennomført opplæring i spesialiserte opplæringsstasjonar i bedrift, og naudsynt hospitering for tilsette i skulen er gjennomført
L4	Det er laga ein plan for korleis bedrifter skal få kompensert for innsatsen sin i programfagprosjekt og spesialiserte opplæringsstasjonar
L5	Det er utvikla og pilotert eit styringsverktøy for praksis i bedrift, programfagprosjekt
L6	Pilotprosjektet er godt forankra i skule og arbeidsliv, og tilsette i skulen er sett i stand til å jobbe i tråd med Bømlo-modellen
L7	Det er utarbeida evalueringskriterium for pilotprosjektet, og plan for kontinuerleg forbetring er gjennomført
L8	Pilotprosjektet er avslutta, ferdig evaluert, og klar til avgjerse, prosjektet si innstilling for vegen vidare er klar

For kvar av prosjektleveransane (resultatmål) er det definert konkrete deloppgåver for å lukkast med å nå måla. Dette blir arbeidd med i prosjektgruppa, med jamlege rapporteringar til styringsgruppa som tar dei overordna avgjerdene.

Status på dei ulike resultatmåla:

L1. Det er implementert tiltak i skulen som sikrar heilskapleg oppfølging av elev fram til fagbrev
Ulike tiltak er sett i verk, m.a.

- Årleg oppstartsmøte med bedrifter i september der utplassering i høve yrkesfagleg fordjupning

(YFF) er tema. I år er dette møtet utsett grunna koronasituasjonen.

- Kartlegge lokale læreplassar. I samarbeid med rettleiingstenesta er det utarbeidd ein oversikt over godkjente lærebedrifter i Bømlo og resten av regionen. Det er òg utarbeidd ein oversikt over opplæringskontora, med medlemsbedrifter, i regionen.
- Utarbeide og implementere formidlingsplan. Dette er i tråd med konklusjonane frå prosjektet «Auka fullføring - fleire ut i lære», og noko kvar skule har ansvar for.
- Ta i bruk verktøyet LPR (læreplassrekneskap). Dette er òg i tråd med konklusjonane frå prosjektet «Auka fullføring - fleire ut i lære».

L2. Det er gjennomført programfagprosjekt som styrkjer samarbeid skule - arbeidsliv i tråd med Bømlo-modellen

Med programfagprosjekt får (delar av) klassar høve til å prøve ut ulikt utstyr som det ikkje er tilgang til på skulen. Det er planlagt å gjennomføre ulike programfagprosjekt både innan TIP, elektro og automasjon. For skuleåret 2020/2021 er det planlagt fire slike prosjekt:

På Vg2 elenergi er det planlagt eitt med Bømlo Kraftnett og eitt med LOS Elektro

På Vg2 industrideknologi er det planlagt eitt med Wärtsilä og eitt med Westcon Olwondo

L3. Det er gjennomført opplæring i spesialiserte opplæringsstasjonar i bedrift, og naudsynt hospitering for tilsette i skulen er gjennomført

Her vil planlegginga av dei konkrete spesialiserte opplæringsstasjonane bli gjennomført og nødvendige avtalar må inngåast med bedriftene. Det er viktig at det blir avklart om dette vil medføre ekstra kostnader for bedrift eller skule, og korleis desse ev. blir handtert. Aktuelle samarbeidsbedrifter er Wärtsilä, Bremnes Seashore og Sunnhordland Technologies.

L4. Det er laga ein plan for korleis bedrifter skal få kompensert for innsatsen sin i programfagprosjekt og spesialiserte opplæringsstasjonar

Løysinga ein har valt er å søkje midlar frå skuleeigar til hospitering og yrkesfaglærer 2. Dette er statlege midlar som kvar fylkeskommune disponerer, og Rubbestadnes vgs har til saman teikna seks hospiteringsavtalar for skuleåret 2020/2021, i tillegg er det inngått avtale med to bedrifter som skal ha tilsette som hospiterer i skule (yrkesfaglærer 2).

L5. Det er utvikla og pilotert eit styringsverktøy for praksis i bedrift, programfagprosjekt

For å løyse utfordringar med å organisere ulike utplasseringsperiodar for elevane (i ulike bedrifter) har prosjektet sett behovet for eit styringsverktøy. Her var utgangspunktet å utvikle eit eige styringsverktøy i pilotprosjektet, men m.a. grunna økonomiske vurderingar har ein valt å ta i bruk eksisterande verktøy framfor å utvikle noko nytt. Både skoleogarbeidsliv.no og LPR - læreplassrekneskap er verktøy som er kjent frå før i skulen. LPR er eit verktøy som kom som ein konsekvens av «Auka fullføring - fleire ut i lære», og vil bli vidareutvikla i eit samarbeid med VIGO bedrift.

L6. Pilotprosjektet er godt forankra i skule og arbeidsliv, og tilsette i skulen er sett i stand til å jobbe i tråd med Bømlo-modellen

Gjennom systematisk erfaringsdeling i kollegiet vil ein kunne implementere prinsippa i Bømlo-modellen til andre fagområde og dei andre utdanningsprogramma. Dette vil og vere viktig i samband med at ein etablerer nye Bømlo vidaregåande skule, og i dette arbeidet vil prosjektretor ha ei viktig rolle.

L7. Det er utarbeida evalueringskriterier for pilotprosjektet, og plan for kontinuerleg forbetring er gjennomført

Det er tatt avgjerd på korleis ein vil arbeide med kontinuerleg forbetring i gjennomføringsprosessen. Det vil bli gjennomført enkle spørjeundersøkingar (NPS) for både elevar, lærarar, skuleleiarar og opplærings- og lærebedrifter, første gong skuleåret 2020/2021, og sidan følgd opp årleg i gjennomføringsfasen. På den måten vil ein kunne måle utviklinga årleg, i tillegg til at ein får ytterlegare informasjon frå skulen sitt eige kvalitetssystem (skulebasert vurdering, Elevundersøkelsen, ulike revisjonar, indikatorrapportar, m.m.).

Parallele aktivitetar til pilotprosjektet knytt til etableringa av nye Bømlo vgs.

Det er tidlegare omtalt at det er mange risikoar i pilotprosjektet, men den største er at det er svært mange aktivitetar som går føre seg parallelt. I tillegg til å arbeide med det fagleg-pedagogisk utviklingsarbeidet i sjølve piloten, som å styrkje samarbeid skule - arbeidsliv, læreplanarbeid, og utvikling av styringsverktøy for oppfølging av praksis i bedrift, skal to skular slåast saman til éin, det skal gjennomførast ein design- og planleggingsfase for nytt verkstadareal ved «nye» Bømlo vgs på Bremnes, nytt verkstadareal skal byggjast og utstyrt på Rubbestadneset, og begge dagens

skular skal samstundes oppretthalde normal drift. I tillegg skal nye Bømlo vgs opprette eit nytt utdanningstilbod for naturbruk med Vg2 akvakultur, der det skal vere tilhøyrande undervisningstillating (utdanningskonsesjon). Under blir desse parallelle aktivitetane kort omtalt.

UNITECH teknologisenter og utstyr

I nybygget til UNITECH på Rubbestadneset skal utdanningsprogramma TIP, elektro og naturbruk ha både den praktiske undervisninga i verkstadslokale og den teoretiske undervisninga knytt til programfaga i klasserom i bygget. Vestland fylkeskommune ved fylkesdirektør for eigedom undertekna ein intensjonsavtale om leige av lokale i april 2019, og i august 2020 vart forslaget som vann konkurransen presentert. UNITECH teknologisenter skal byggjast av Veidekke Entreprenør, og utviklast saman med Holon Arkitekt.

No pågår ein samspelsfase der utforminga av dei ulike areala som skulen skal leige blir til. I dette er arbeidet er både representantar frå opplæring og eigedom tett på, i tillegg til representantar frå Rubbestadnes vgs. I ein seinare fase skal skulen utstyrast, her har det vore gjennomført eit stort kartleggingsarbeid der skulen har skildra kva som er behova for utstyr, både kva som kan nyttast av det som er på skulen i dag og kva som ev. skal vere nye innkjøp. I dette arbeidet har det vore tett kontakt mellom skulen og representantar frå lokale bedrifter.

I UNITECH-bygget skal det òg vere ein havbrukshall der Vg1 naturbruk kan ha den praktiske opplæringa. Det vedteke rom- og funksjonsprogrammet for nye Bømlo vgs ligg til grunn for arbeidet. UNITECH teknologisenter skal stå ferdig våren 2022.

Hovudbygget på Leitet

Her vil elevane på TIP, elektro og naturbruk få undervisninga i alle fellesfaga. Her pågår det no ein planleggingsfase der den gamle skulen og dei eksisterande areala blir designa og tilpassa aktiviteten på nye Bømlo vgs. Dette arbeidet tar òg utgangspunkt i rom- og funksjonsprogrammet som vart vedtatt i desember 2019, og skal stå ferdig våren 2022.

To skular skal bli til nye Bømlo vgs

Å byggje nye Bømlo vgs er eit stort organisasjonsprosjekt som blir leia av områdeleiar. Sommaren 2020 vart det tilsett prosjektrektor som tok til i stillinga 1. oktober. Det er etablert eit omstillingsutval der representantar for skulane, tillitsvalde, verneombod og personalressursar er med. Vidare arbeid med samanslåinga og alle delelement i pilotprosjektet vil vere hovudoppgåvene for prosjektrektor/ rektor for nye Bømlo vgs. Ei viktig oppgåve vil vere å byggje ein felles kultur og vidareføre og -utvikle det gode samarbeidet med næringslivet dei to skulane har i dag. Prosjektrektor skal ta dette arbeidet vidare og vil ha ansvar for at den organisatoriske og pedagogiske planlegginga av nye Bømlo vgs står opp under måla i pilotprosjektet. I perioden fram til 1. august 2022 vil stillinga vere delt mellom å ha ansvar for etablering av den nye skulen og andre leiaroppgåver for dei eksisterande skulane.

Utdanningsprogram for naturbruk og undervisningstillating

Fylkestinget har vedteke at det skal vere utdanningsprogram for naturbruk med Vg2 akvakultur på nye Bømlo vgs. I rom- og funksjonsprogrammet er det slått fast at den praktiske opplæringa skal gjennomførast på to arenaer, i småskala på skulen på Vg1 og i fullskala ute på oppdrettsanlegg for Vg2. I den samanhengen vil det bli etablert ein havbrukshall i UNITECH teknologisenter for Vg1-opplæringa. Utforminga av havbrukshallen er ein del av samspelsfasen omtalt over, i dette arbeidet er det knytt kontakt med Strand vgs i Rogaland som fekk ny havbrukshall i 2017.

Vidare vert det og arbeidd med ein søknad om undervisningstillating for Vg2-opplæringa. I dette arbeidet er det etablert ei arbeidsgruppe med representantar frå dei to skulane. Denne arbeidsgruppa vil bli utvida med representant(ar) frå næringa når samarbeidspartnar er valt. Ein undervisningstillating for matfisk (laks, aure, regnbogeare) inntil 780 tonn MTB (maksimal tillatne biomasse) vil bli leigd ut til, og drifta av, den valte samarbeidspartneren. Ein viktig del av prosessen er utarbeiding av samarbeidsavtalen der opplæringa og korleis samarbeidet om dette blir tydeleg skildra for å sikre elevane best mogleg opplæring. Jf. laksetildelingsforskrifta § 22, 4.ledd: « Eit undervisningsløyve skal «bidra til at undervisningsinstitusjonene skal kunne tilby attraktiv, realistisk og kvalitativ god undervisning i praktisk akvakultur og akvakulturregelverk og derigjennom bidra til rekruttering av personell med relevant kompetanse til akvakulturnæringen»

Utstyr

I vedtaket i fylkestinget i oktober 2016 vart det vist til auka samarbeid med næringslivet slik at opplæring som krev tunge investeringar kunne gjennomførast i bedrift. I vedtak til økonomiplanen same år, vart det vist til at rammene for mandatet til pilotprosjektet måtte ta omsyn til at arbeidslivets behov og moglegheiter for bistand til opplæringa vil variere. Tilbakemeldingane frå

arbeidslivet så langt er at elevane må ha med seg ein ballast med grunnleggjande ferdigheiter før dei kan sleppe til ut. Dette tek skulen med seg i planlegginga av utstyr til nye Bømlo vgs.

Når det gjeld den meir omfattande praksisen ute i bedrift utover yrkesfagleg fordjuping t.d. i programfagprosjekta og spesialiserte opplæringsstasjonar (L2-4) har vi enno eit arbeid med å avklare kva for ordningar som kan vere hensiktsmessige både for skulen og bedriftene med omsyn til felles bruk av utstyr. I nokre tilfelle kan det dreie seg om utstyr som allereie finns i bedriftene, utstyr som bedriftene ønsker å investere i saman med skulen og/eller utstyr som bedriftene har moglegheit for å avstå for drift i skolen, med eller utan vederlag. Samarbeid om bruk av utstyr i bedrift, eller investering i nytt utstyr, må avklarast i dialog med aktuelle bedrifter. Dette kan t.d. vere i form av leige -, kjøps- og driftsutgifter, med ein eller annan form for fordelingsnøkkel mellom skule og bedrift. Nyskulen skal stå klar i august 2022 og arbeid med nye læreplanar, nytt utdanningsprogram og nybygg gjer det også nødvendig å sjå på utstyrssituasjonen. Pilotprosjektet har så langt lagt eit godt grunnlag for lokalt samarbeid og for neste skritt som er å få konkretisert avtalar vedk. bruk av utstyr ute i bedrift og bedriftene sin ev. bruk av skulen sitt utstyr t.d. i teknologisenteret.